

Д Е Н Ъ

НАУЧНО-ПОЛИТИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ИЗЛАЗЯ ВСЪКИ ПОНДЪЛНИКЪ.

Подписванията за ДЕНЬ биватъ годишни и ще са предплащатъ. Тѣ захващатъ при влизаньето на всѣкой мѣсець. Годишнината за на всѣхъ въ Турската Държава — 4) сребърни меджидиета, а за на вѣнъ отъ Държавата, една златна турека лира. Настоянитѣ сж отговорни за стойността на листоветъ, за които сж тѣ поръчале. За вѣсти и за други частни помѣствания, ще са плаща по 3 гр. на реда.

Писма, статии, дописки и всичко що са отнася до уредничеството и до управлението на ДЕНЬ, ще са испраща на-право до Ступанина на Списаньето. И. И. Карапетрова, въ Цариградъ на Асма-алтъ, Чауш-баши, 6. — Писма, не освободени отъ пощенски разности и безъ подписка, никакъ не са приематъ. — Испрашанитѣ за обнародване писма или други рѣжониси, били тѣ обнародвани или не, не са връщатъ назадъ.

НУЖДАТА ЗА ЕДНО ПО-ГОРНО БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ.

II.

Най-подиръ нуждата за отваряньето на едно по-горно училище станъ така чувствителна щото поченъ да бѣде предметъ на чести разговори, между по събуденитѣ наши сънародници и тукъ въ столния градъ на Държавата и по вѣнъ на всѣдъ изъ нашенско. Печата, който бѣше са повелъ подиръ буйното замахване на борбата ни съ Фенеръ, българския печатъ подзе питаньето съ по-надлъжащо внимание. Този печатъ неговѣда, до колкото поминитъ ний, неразумното ни очакване да наредимъ народо-черковнитѣ си работи, та че тогава да са промисли и за урежданьето на реченното горно учебно заведение. Той побудна отъ самъ отъ тамъ питаньето, поразви го и приготви рѣшението му. Оставахе да са намѣриятъ хора съ похвална инициатива, хора които да предприематъ работата. И ний чакахми и ожидахми!

Но между това всичко бѣ напусто! и добиваньето на народна независима черкова, възстановлението на българската перархия намѣри ни предъ вратата на това питанье, което са напѣвахми йоще дано развѣржемъ.

Надѣждитѣ ни сж посяжливихъ! . . . При сѣществуваньето на Българска Екзархия тая наша първа народна потрѣба ще са удовлетвори, помислихми си ний: но ето четири години вече са изминахъ и ний все чаками, все ожидами.

Надѣждитѣ ни сж отбихъ! . . . Онова драгоцѣнно, високо и свето учреждение за добиваньето на което ний разнесохми най-скѣпи жертви, за което, ний оставахми всичко на страна, онова учреждение казвами, което има главна длъжностъ да са грижи за уметвенното въздиганье на народа, не си даде трудъ да положи въ дѣло идеята за едно по-горно народно училище.

И нашитѣ млади продължаватъ да са мъкнатъ въ не толкова гостопримнитѣ чужди училища, дѣто освѣтъ че не приематъ едно съобразно съ народния ни духъ отхранване, ами и науката, която добиватъ не имъ са преподава по начинъ дѣто да ги ползува отъ послѣ. Така на-примѣръ за училището Робертъ-Колезъ, което е имало честта да бѣде дълго време оградено съ едно очарователно кръжило на измамлива и шарлатанска блѣскавость, ний имамъ такъвизъ данни,

които ни правятъ да вѣрвами че това училище освѣтъ дѣто не е принесло очакваната полза на учащитѣ са тамо Българчета, а намъ пъкъ е принесло вреда и вреда много голѣма.

Да оставимъ на стѣрна, че това училище съ лука и вънкашността на едно фалшиво въспитанье развалило е немалко чисти и невинни характери; да оставимъ на стѣрна тоже мѣнчикитѣ онѣзи заблуждения въ които са показяхъ нѣкои отъ въспитаниитѣ на това училище; да оставимъ на стѣрна всичко това за да кажемъ най-главното. Като са мамахми, или по-право, като ни мамахъ, че Робертъ-Колезъ е добро и тамамъ за насъ училище, ний испровождахми челядитѣ си въ него. По тоя начинъ, ний не усѣцахми до толкова нуждата на едно по-горно училище. Робертъ-Колезъ заприлича на нѣщо подобно, което за-пълняше голѣмата ни потрѣба. Ний познавахми такива личности, които бѣхъ са страшно измамили въ сѣжденията си за Робертъ-Колезъ и които едвамъ на послѣднѣо припознахъ измамата си. Тѣзи хора не са свѣнѣтъ днесъ да неповѣдатъ публично че Робертъ-Колезъ не е вече за нашитѣ Българчета и че много по-добра кариера очаква онѣзи ученици, които слѣдватъ въ Царския Лицей на Гюлхането.

Така било или инѣкъ, нека не продължавами и да додемъ на думата си. При едно такова разочарование което ни принася четеригодишния животъ на Екзархията, ний не можемъ да не си отѣсчемъ отъ нея омуа колкото поне за урежданьето на едно по-горно училище и да призовемъ вниманьето си върху това насущно питанье на нѣкоя особита за тая работа съставена корпорация.

Едно горно народно училище е наша надлъжаща нужда! То ни трѣбва! Ако е положителна истина думата на нѣмския велики мислителъ Фрихта че «бѣднината ни ще бѣде такава каквито сж училищата ни», то е дваждъ по-положителна истина че «сигурността на народна бѣднина иска и сигурни народни училища».

Че намъ е потрѣбно и необходимо училище по-горно, това припознава вече всѣки. Когато е така, нека са не спирами на тая точка. Нека минемъ на друго питанье: дѣ трѣбва да бѣде това училище.

Споредъ нашето частно мнѣние, тако-ва едно училище трѣба да бѣде вѣнъ въ

нѣкои отъ по-срѣдоточнитѣ градове на нашата татковина. Ний за такава мѣсто намѣрвами най-изгодно Сръдецъ, и по мѣстоположението си и по еднаквото си отдалечение отъ разнитѣ краища на страната що населявами.

София (старата Сръдецъ и Триядица) е въ сръдата между Мисия, Тракия и Македония. София ще са свѣрже на скоро съ една мръжа отъ желѣзентъ пѣтъ съ разнитѣ отдалечени мѣста. София е близо до онѣзи затѣтени и замѣглени мѣста, които се наводняватъ отъ всѣкакви Милошъ Милоевичевци и отъ всѣкакви паликарета. София е градъ най-сгоденъ за едно българско по-горно училище.

Ний можакми да приведемъ много, твърдѣ много причини за да подкрѣпимъ идеята си, че общо по-горно училище трѣбва да бѣде въ областитѣ, а не въ Столния градъ. Но времето като не ни позволява да отидемъ по-нататѣкъ, оставами на читателитѣ си да размислятъ повече върху това.

Нека побързами обаче да приложимъ че и въ Цариградъ ще ни трѣбва едно по за предъ свѣта училище. Да побързами да направимъ това, защото нѣкои си нещѣтъ са забавѣтъ да ни обвинѣтъ като ни попитатъ може би: а що? да затворимъ ли цариградскитѣ български училища?

Нѣ! нѣ само че не трѣбва да са затварятъ, но ако сми хора и ако имамъ срамъ поне отъ свѣта, който гледа на насъ, ний трѣбва да подобримъ, да въздигнемъ тия училища. Ний трѣбва да ги туримъ въ положение да цолзуватъ посѣщающитѣ ги българчета, а нѣ да бѣдѣтъ токо-речи каквито сж сега: губи време заведения.

Думата ни е само че не трѣбва да бѣде въ Цариградъ онова горно училище въ което ще отиватъ да продължавѣтъ куреъ ученицитѣ, които сж вече свѣршили сръднитѣ учебни заведения по нашенско. Не трѣбва да бѣде въ Цариградъ онова училище, което ще ни достави български народни учители, списатели, проповѣдници, ратници на науката и просвѣщенето. Това училище като е за народа, трѣба да бѣде и верѣтъ народа! Тамъ прочее въ сръдата, въ пѣпа на татковината на този народъ, трѣбва да са въздигне главното здание, което ще бѣде отбѣдникъ на нѣжнитѣ младочки, отъ които са очаква най-голѣмъ плодъ въ бѣднината!

ЗА НЕЖЕНЯНЬЕТО.

ЦЕРКОВНИЧЕСКОТО НЕЖЕНЯНЬЕ.
(изъ А. Дебая).

Партизанитъ на духовнишкото неженяне искатъ да кажътъ, че то е останало още отъ първитъ времена на християнството. Това е съвършенна лъжа. Най-старата мѣрка относително до безбрачието на черковниците е отъ Елвирския съборъ (305 г. следъ Р. Х.), който съборъ рѣши съвършенното въздържане на дяконитъ и подяконитъ и раздѣлянето на ожененитъ подиръ ржкополаганьето жени. Трѣба да забѣлимъ при това, че този частенъ съборъ не можн да накара да са приеме безбрачието, освѣтъ въ оная областъ, дѣто той са държа. Подиръ малко време, това запрещение са дигнѣ, или поне са махнѣ, отъ Никейския Съборъ, който позволи на владичитъ и на жененитъ предъ ржкополаганьето попове да продължаватъ да живѣятъ съ своитъ жени. Остава да знаемъ да ли бѣше позволено да са женятъ подиръ ржкополаганьето?

Анжерския съборъ отговаря положително, а Никейския отрицателно. Противоположното мнѣние на двѣтъ еднакви власти, остави прочее питаньето висяще, нерѣшено, и голѣмъ брой владичи и духовници продължихъ да са женятъ.

За да са спрѣтъ съблазнителнитъ крайности на дѣлното духовенство, което бѣ осъдено на безженство, по едно време позволихъ са *Агапеткитъ*, или жени подведени. Тия жени, които живѣяхъ въ сѣщия домъ съ черковницитъ, трѣбаше да иматъ съ тѣхъ само духовно споразумѣние; но природата са подиграва съ подобни монастирски общества и повечето отъ *Агапеткитъ* станахъ майки. Свети Перонъ и Св. Кипринъ оплакахъ това положение на нѣщата, което женидбата ако бѣ позволена би направила да изчезне. *Агапеткитъ* подигнѣхъ цариградското духовенство срѣщу Светаго Ивана Златоуста, когато той поиска да накара духовенството да напусне тия жени. Тия агапетки сѣ противихъ на анатемитъ на много събори, и изчезнѣхъ само въ началото на шестия вѣкъ.

По-късно, когато порои калугери, които бѣхъ пригнѣжили усамотения животъ, сѣ цѣль, както казвахъ тѣ, на въздържане и благочестие, напуснахъ своитъ *тебауди* и са вмѣкнѣхъ въ градищата, тогава вкуса на аскетическия, на монастирския и на безбрачния животъ са вмѣкнѣ наедно съ тѣхъ и въ градоветъ.

Тогава въ западнитъ монастири са уредихъ правила за дисциплина, първото правило бѣше безженството, и Папа Сирици, сѣ едно повелѣние, го припозна за законъ. Въ това време отъ страна на духовенството станахъ енергически протестации; много черковници напуснахъ своето звание, а други продължихъ да живѣятъ съ своитъ жени, безъ да гледатъ на папската забрана. Папа Инокентий I дойде да потвърди запрещението на Сириция. Отъ то на сѣтъ, много Папи разпространихъ запрещението на женидбата дору и на самитъ подъ-дякони.

Между това дисциплината на безженството не бѣше еднаква за всички. Въ една епархия, под-дяконитъ са женяхъ; а въ друга тѣ са въздържахъ. На едно

мѣсто, духовницитъ можахъ законно да са оженятъ; на друго мѣсто, този обичай са преслѣдвалъ като нѣкое престѣпление. Единъ съборъ бѣхъ заповѣдали раздѣлянето на съпругитъ подиръ ржкополаганьето; други бѣхъ намѣрили за добро да ги оставятъ наедно. Тия разлики въ мнѣнията не сѣ ли очевидственъ бѣлѣтъ че бѣше нова тая наредба, която са въведе повече или по-малко полека, споредъ съпротивленieto и споредъ прѣчитъ, които поерѣщаше.

Хилдебрандъ, познатъ по име папа Григорий VII, който за да оздрави независимостта на черковницитъ, нанесе единъ смъртенъ ударъ на женидбата на свещеницитъ, и построи върху твърди основи зданьето на духовнишкото неженяне. Папитъ отъ това време са мисляхъ много по-горни отъ царетъ; сенценцията на Григория VII е най-ясното доказателство за това: «Отъ страната на Бога всемогѣщаго, Отца, Сина и Светаго Духа, и чрезъ властта на Св. Петра, азъ забранямъ нарочито на императора Хенриха да управлява Тевтонското царство и Италия. Азъ опрощавамъ всички християни отъ неговата клетва, и забранямъ на венчки да му служатъ като царъ, защото го проклевавамъ и анатемисавамъ» Тоя папа събнра много събори и поерѣщи въсекога живи опирания. На събора въ Ерфортъ всячки черковници отхвърлихъ безженството и нарекоха *еретическо* мѣрката на Григория VII. Архиепископа, който председателствуваше събора, като постоиствуваше върху заповѣдитъ на папата, би нахоканъ. Тогава духоветъ са распаляхъ, работата дойде до дрвѣнъ господъ, и безъ малко архиепископа ставаше жертва; ако са избави отъ смъртта, то би защото и самъ той употреби насилване. Въ Майцкия съборъ единъ Григориевъ пратеникъ нападнѣ жененитъ попове и ги заплаши съ извержение; уплашени, мнозина отъ тѣхъ са обѣцахъ да са покорятъ, но тѣ продължихъ да живѣятъ съ своитъ жени.

Наслѣдницитъ на Григория VII послѣдвахъ сѣщия пѣтъ за да постигнѣтъ цѣльта: сирѣчь за да уголѣмятъ во всички католически страни числото на нежененитъ черковници, единъ видъ войска, която като нема вече никакви граждански длжности, оставаше цѣла враждебна на своя духовенъ началникъ.

Свети Григорий Назанскитъ нарича женидбата стебло на човѣческия родъ, подпорка на живота, срѣдище на благочестieto. — Свети Августинъ е написалъ едно цѣло еписанье върху добринитъ на женидбата. — Свети Игнатий турга въ реда на своитъ желання и това да бѣде положенъ на небоето въ подножието на праведницитъ, които сѣ живѣл поженени. — Свети Иванъ Златоустъ казва, че Иисусъ Христосъ поискалъ да са намѣри на една сватба съ майка си и съ ученицитъ си за да направи по-високо значението на женидбата; а за да научи хората до колко безбрачието е противно на неговитъ погледи, той избра повечето отъ своитъ апостоли отъ реда на женени хора. — Свети Климентъ Александрийски, приема, че който е ожененъ, духовникъ, дяконъ, или мирски, ще иде на небоето, стига да бѣде почтенъ съ женидбата си и да роди дѣца. Ний бихми отишли много надалечъ,

ако земемъ да привождами всички черковни Отци, които сѣ изобличавали безбрачието и сѣ гледали на женидбата, като на най-свето отъ състоянията.

Опасноститъ отъ неженяньето сѣ били припознати отъ всѣки уменъ и разуменъ отецъ въ Черковата; цариградския съборъ го осъди въ тринадесетия канонъ:

«Понеже са научихми, че Черковата Римска заповѣдва на тѣзи които сѣ попове или дякони да напуснѣтъ своята законна жена, то Отцитъ събрани въ този съборъ рѣшаватъ, че споредъ старата дисциплина и споредъ заповѣдта на Апостолитъ, поповетъ и дияконитъ трѣба да живѣятъ съ своята законна жена, както и мирекитъ, и ний запрѣтаваме най-много, когато ще ржкополагатъ попове, да имъ са отрича, само защото тѣ сѣ женени и защото искатъ да живѣятъ съ жена си подиръ ржкополаганьето. Ний не искаме да обиждаме женидбата, нито да раздѣляме това що самъ Богъ е съединилъ.»

Тука автора на настоящата статия похвалява Православната Черкова дѣто и до днесъ още е запазила тия обичаи, щото поповетъ да бѣдѣтъ женени.

Подиръ това той влиза въ подробно разгледване за образуваньето на духовнишкитъ общества, на сквернитъ монастири въ Западъ, които отъ начало сѣ били свети прибѣжища, но които отпослѣ сѣ станжли най-гнусави свѣрталища на безчеловѣчески чернокапци. Началото на тѣзи общества брнн своето годиноброене отъ четвъртия вѣкъ подиръ Христа. Единъ вѣкъ по-сѣтъ Св. Бенедиктъ измисли една голѣма организация. Подъ тоя масторъ основатель, една многобройна калугерска навалица са породи и наводни скоро цѣла Европа. Тая организация имаше за свой образецъ египетскитъ пустинници. Тя проповѣдаваше за второто пришествие, за бѣдѣщия животъ, за тлѣнността и лъжовността на този свѣтъ и имаше такива вънкашни и присторени благочестия, щото простолюдieto почиташе и гледаше като светци членоветъ на тая организация.

Така са въведе това прекалено почитанье къмъ безбрачието, къмъ поститъ, и къмъ други още калугерски служби. Но въ това сѣщото време, добродѣтелта, приятелството, признателността, великодушността, почтенността, които сѣ прелестята и врѣзката на всѣко общество, зехъ да са гледатъ като второстепенни нѣща. Наистинна никой не можаше да стане светецъ или блаженъ, защото е билъ добъръ баща, добъръ съпругъ, вѣренъ и почтенъ гражданинъ; почитатъ на посветяваньето сѣ отдавахъ на калугери или на всѣкого другого който бѣ пасушилъ своето тѣло съ постъ, съ поклонн; който са бѣше измѣчилъ и испотрошилъ съ ударитъ на монашеската дисциплина; който са бѣше свѣрѣлъ въ нѣкоя дълбока и уединена пещера; съ една дума да кажемъ, за светецъ са припознаваше онзи, който бѣ станжлъ съвършенно безполезенъ за обществоето. Споредъ това расподѣляне на небеснитъ награди, какъ можахъ да си съставятъ други идеи невѣжественитъ народи? Отъ друга страна, много множество чудеса идвахъ да подпомагатъ калугеритъ въ тѣхнитъ дѣла и да ги ограждатъ съ повѣренieto на простолюдieto.

Така сѣ са натрунали грамаднитѣ онѣзи монастирски богатства, които изумяват човѣка; така сѣ станѣли като банкери онѣзи, които уж сѣ са отрекли отъ свѣтскитѣ богатства. Така живѣли вънѣ и далечъ отъ свѣта тѣ си присвоихъ всички права и титли и станѣхъ контове, маркизи и даже повелители.

Това е първия периодъ на безбрачие, да дойдемъ сега на втория.

(Слѣдва.)

ПО ЗЕМЕРАБОТЕНЬЕТО.

Какво значеніе има земеработеніето. — Основнитѣ хранителни начала на хлѣбнитѣ растения. — За храненіето въобще.

Човѣкъ е покорилъ подъ властѣта си не само полезнитѣ животни, но дори и самата земя е подчинилъ подъ разумнитѣ си цѣли; като пресѣдинилъ той наука и трудъ — земята начала да произвежда всичко това, което служи да удовлетвори нуждитѣ на човѣка, и въ което са състонъ благосъстояніето на цѣли царства. Изъ помежду членовѣтъ на всѣка почти страна земеработеніето служи за главенъ источникъ на тѣхното благополучіе, безъ да са гледа на много или малко правилното му и свѣршено състояніе. Наистина че всичкитѣ членове на единъ народъ или царство, са незанимаватъ само съ едно земеработеніе; въ противенъ случай, кой би произвелъ предмѣти отъ другъ родъ, като напр. *разнитѣ драгоценности*, които не по-малко отъ хлѣба сѣ необходими въ благоустроеното общество, защото отъ една стѣрна тѣ удовлетворяватъ естественнитѣ нужди на всички, разумѣва са и на земеработника, а отъ друга стѣрна служатъ като срѣдство за отмѣна нему въ произвежданіето на земѣта. Ето отъ гдѣ *искусствениитѣ майстори* иматъ толкова значение; които всѣкидневно произвеждатъ хиляди разнообразни предмѣти за потребноститѣ на човѣка; *книжовницитѣ* и *художницитѣ* съ произведенията си доставятъ удовлетворение отъ най-горнитѣ и изящни потребности въ човѣческата природа; търговцитѣ съ посредственната си дѣятелностъ способствуватъ въ това щото производенитѣ предмѣти правилно да са расподѣлѣтъ на човѣческото общество, т. е. явяватъ са на всѣждѣ гдѣто ги повика нуждата; *чиновницитѣ* съ службата си сѣ длѣжни да дѣйствуватъ на всѣждѣ въ това щото правилно и безпристрастно да са явява между гражданитѣ законъ, който запазва правото на всѣкого отъ тѣхъ, и който наннеа нарушеніето на това право; *свѣщенницитѣ* показватъ на духовнитѣ си чѣда истинното разумѣване за основањето на християнската вѣра. *Воспитателитѣ* и *учителитѣ* — първитѣ, като противодѣйствуватъ на лошитѣ наклонности, които са явяватъ въ човѣка отъ самото дѣтнество, запечатватъ за въ бѣдѣщее на граждани на твърдитѣ правила на нравствеността; вторитѣ — като не даватъ да са затѣпѣтъ въ човѣка умственитѣ му способности, развиватъ ги и обогатяватъ ги съ разни познания, щото той послѣ да може да захване въ обществото положение прилично на способноститѣ му и образованіето му; най-послѣ *войнитѣ*, на които лежи длѣжностъ да запазватъ

гражданитѣ отъ безпорядока, появенъ вътрѣ въ царството, и отъ нападаніето на външни нѣкои врагове. Било е време когато не само въ общежитіето, но даже и въ науката сѣ са съзимали за производителнитѣ и полезнитѣ за царството занаятия, напр. съ *земеработеніето*, а съ други не. На сегашно време едва ли щѣтъ са намѣри много човѣци, които наричатъ исклучително произведеніе това, което са произвежда само съ рѣцѣ и нозѣ и други подобни. Колко е нужно напр. на учителя, на свѣщенника да свѣршѣтъ труда си, колко имъ е нужно да работѣтъ, щото да намѣриѣтъ тия нравствени и умствени качества, съ помощта на които тѣ щѣтъ да станатъ въ обществото здрави и необходими членове, на които е назначено да слугуватъ до най-важнитѣ отдалечености отъ кѣмъ нравствена стѣрна на това огромно съединяване? Малко сѣ тия, отъ колкото нѣкога си, които могатъ да докажатъ днесъ, че човѣци, които работятъ съ глава и перо сѣ само *готованковци*, и че *производителитѣ* са наричатъ само тия които работѣтъ съ рѣцѣ и нозѣ. Сега всѣкой много или малко разбира че ползѣтъ, които докарва на обществото умствено работѣщия човѣкъ, превъсхождатъ ония, които може да докара другъ работѣщъ съ хиляди рѣцѣ. Но земеработеніето отъ това никакъ не губи огромното си значеніе въ массата на човѣческата дѣятелностъ; работата е въ това, че и другитѣ родове дѣятелности, които произвеждатъ полезни предмѣти за обществото, получаватъ по-право значеніето си въ мнѣніето на просвѣтитѣ хора.

За важността на земедѣліето, за разнитѣ основания и приемания, можеше да са каже повече, ако въ краткостта на очерка ни позволяваше мѣстото. За по-дълго и пространно запознаване съ свойствата на добрѣта и торна земѣ, нека читателя разгърне страницитѣ на преведенитѣ до сега на езика ни земедѣлчески учебници Сега нека да разгледаме основнитѣ хранителни начала въ хлѣбнитѣ трѣви.

Нашитѣ *хлѣбни растения* или *домашни трѣви*, доказватъ ни по-голѣмата частъ отъ тия вещества, които служатъ за храна както намъ така и за домашнитѣ животни. Тѣ са наричатъ трѣви за това, защото, както и у другитѣ трѣви, стѣблото имъ е дълго, гѣвкаво, вътрешността му праздна, а листа имъ е кѣсѣ, съ дългѣ нищеръ (ланцеръ). Такова стѣбло са нарича *слама*, макаръ тая слама въ нѣкои трѣви бива такава, (както напримѣръ у бамбука) щото отъ нея си правятъ домове. Плода на такива хранителни трѣви е *зърно*; ето отъ гдѣ такивото трѣви са наричатъ нѣкога *хлѣбни зърна*. Овѣнитѣ хлѣбнитѣ трѣви въ състава на растеніята, които развѣждаме за храна, важно мѣсто държѣтъ кореноплодниитѣ растения, т. е. тия въ които всичкото имъ значеніе са съдържава въ самия коренъ (напр. цвиклото и др.) или у които на кореня имъ са образува особенъ родъ бучки които са употребяватъ за храна (напр. барабой и др.) Кѣмъ тоя отдѣлъ трѣбва да са отнесѣтъ и тия полски и градински растѣнія, на които листата, семѣто, много или малко сочинѣтъ имъ плодове служатъ човѣку за храна. — (Слѣдва.)

ПРЕДПАЗВАНІЯ

ВО ВРЕМЕ НА ШАРКА (СИПАНИЦА).

Ако изслѣдвали многочисленния редъ на болеститѣ, отъ които човѣкъ страда йоще отъ деня на идваніето си на планетата що обитавамъ, ний дохождамъ до това здраво убѣжденіе, че природата е направила това същество отъ една органическа материя, способна да претърпява удара на много смъртоносни болести и че слѣдователно той може да нечезне преди йоще да е видѣлъ сълнчевитѣ зари.

Никакъ не е възможно да разгледѣмъ, даже за нѣколко минути, положеніето на човѣка безъ да са ядосами и възбунтуваме противъ едно толкова смѣшно съществуване.

И наистина, какво друго нѣщо е живота, ако не една цѣла цѣлинничка утопия, единъ фантазмагорически сънъ! Едвамъ що сме са заченали въ утробата на майка си и смъртта вече ни дири както нѣкой ловецъ дири своя ловъ.

Отъ като преминемъ зародишевѣта фаза и отворимъ за първи пѣтъ очи на свѣтлината, ний сме вече подъ вѣчното заплашване на нѣкое нещастіе. Това всѣкидневно положение престава само тогавѣ, когато са подчинимъ на злочестния законъ на природата, когато трѣбва да кажемъ събогомъ на този свѣтъ, пълнѣтъ съ тѣги, неволи и злочестини.

И така, ако ний сме отредени во всѣка возрастъ, во всѣки случай често даже и преди да сме почнали да живѣемъ, да платимъ дълга си на смъртта, тогава защо да са обличамъ съ човѣческа форма? Защо да са раждамъ на този свѣтъ?

Ако нашето съществуване е необходимо за вървеніето на вселенната, защо да го изгубѣмъ преди да сме принесли нашето участие (дѣлъ) на голѣмата работа въ живия свѣтъ?

Ако, напротивъ, това съществуване не е нужно, защо да бѣдемъ отсѣдени да го тѣтрѣмъ горестно въ продължаваніе на едно време повече или по-малко дълго?

Колко тайни за слабия ни разумъ! Много вѣкове на размисления нема да промѣнятъ нищо отъ това положение: ний трѣбва да го приемѣмъ така, както ни са представи, да са рѣшимъ да живѣемъ въ постоянни мѣчения, като са трудимъ поне да улечимъ теглилата си чрезъ едно важно изучаване на причинитѣ, които дѣйствуватъ на организма ни и причиняватъ съсипаніето му.

Само съ тоя начинъ ний ще можемъ да противостоемъ на алчността на смъртта. Като отхвърлимъ всички наслѣдствени предразсѣдѣци, ний трѣбва да си направимъ точна смѣтка за неподвижнитѣ закони, които управляватъ съществуваніето ни. Тогавѣ ний ще познаемъ разсипителнитѣ (agents) на организма ни и ще избѣгнемъ съ този начинъ една ранна смъртъ.

Въ днешното положение на лѣкарската наука, ний не вѣрѣмъ тая длѣжностъ да бѣде лесна; по ний я предприемами съ това вътрешно убѣжденіе че, ако изучѣмъ смъртоноснитѣ причинители, то сполучѣмъ да спестимъ много теглила на човѣчеството, да смалимъ опустошеніята на епидемическитѣ боле-

сти и да забавимъ до колкото е възможно смъртния часъ.

Помежду бичоветъ що огорчаватъ рода ни, трѣбва да туримъ на първо мѣсто *шарката* или сипаницата, страшна и ужасна не само по сама-себе, но йоще и по бѣлзѣнтъ, по ранитъ и трапичнитъ що оставя върху лицето, което тя не е могла да направи своя жертва.

Непознато е происхожданието на тая болестъ; тя са губи въ ноца на времнатата, и историтя увѣковчава само по между уплашенитъ спомнянето на ужаснитъ опустошения, които тя е направила и прави отъ време на време въ човѣческата фамилия.

Преди време всички повѣрвахъ че сж намѣрили въ присаждането паразитя на *баба шарка*, но тая отпослѣ метода са припозна за недостатъчна. И наистина, както са види отъ статистикитъ, за да бѣде сигурно и полезно присаждането, трѣбва да са подновява всеки осемъ години, и *маята* трѣбува да са зема направо отъ кравата а не отъ пѣчицитъ на присадено лице. Въ това отношение трѣбва да внимаваме много защото повечето отъ присадителитъ зематъ *маята* си отъ дѣцата, намѣсто да я зематъ отъ самата крава. Умиранитя що са забѣлжватъ по нѣкои мѣста въ Европа, трѣбва да са отдаватъ на начина съ който присаждатъ.

Да подновяваме на всеки осемъ години присаждането си съ добра кравешка *мая* е главното, за да некажемъ единичното предпазване що трѣбва да правимъ.

Во време на епидемия (салгѣмъ), ний трѣбва да са присадимъ безъ да губимъ ни минута време, защото послѣ, когато неприятеля дойде предъ вратата ни, ний ще бѣдемъ принудени да прибѣгнемъ при предпазителни мѣрки; да не са досѣгами никакъ до болнитъ отъ тая болестъ, нито да влѣзваме въ кѣщата, дѣто тя е вмѣкнала ударитъ си, защото тая болестъ е твърдѣ прилѣпчива.

Като болестъта са распрѣсва и като е невъзможно да са живѣе въ едно съвършено усамотение, то ний трѣбва да са обградимъ съ всички предпазвания, показани отъ опитъ. Най-логическия способъ за това са състой въ чистотата на околния въздухъ на кѣщата и въ единъ какъвъ да е начинъ за слѣждане.

Додѣто са продължава болестъта, разумно е да триемъ тѣлото си съ дървено масло (*зейтинъ-а*), два пѣти презъ седмичата и да вземаме всека заранъ малко *юкюрта-чичей* (*fleur de soufre*). Това повече нужно за неприсадени хора; трѣбва да ядемъ растителни ястѣта, да отбѣгваме тѣстенитъ нѣща и да не посѣщаваме никакъ навличнитъ мѣста и публичнитъ учреждения.

Ето главнитъ предпазвания, които трѣбва да слѣдваме за да избѣгнемъ ударитъ на тая върла болестъ.

КАКВА ВЛАСТЪ ИМАТЪ РОДИТЕЛИ-ТЪ ВЪРХУ ЗАДОМЯВАНЬТО НА СВОИТЪ ЧАДА.

Всеки баща и всека майка търсятъ да задомятъ чадата си колкото е възможно по-пообрѣ, по-богато и по-честно; но тѣ тоже иматъ длъжностъ да не за-

бравятъ и нравственната страна, и никога да не показватъ опирание и принуждаване когато сѣществува една явна антипатия между двоица млади. Да правятъ чрезъ властѣта си подобно едно задомяване, ще каже да правятъ насилствие, слѣдствията на което сж всекога гибелни.

Когато задомяването на двоица млади са гледа за неблагоприлично, родителитъ иматъ длъжностъ да турятъ въ дѣйствиетѣ най-големитъ си опитности и познания, да употребяватъ всекакъвъ видъ срѣдства за да вдхнатъ едно оцѣняване и една разсѣдителностъ, и най-послѣ косвенно да напомнюватъ на младитъ за слѣдствието на това задомяване. Тѣ трѣбва да имъ показватъ, съ добро и засмѣно лице, че задомяването испослѣ предизвиква чувства по-трайни отъ чувството на любовта; че уважаването и светото приятелство трѣбва да предшествоватъ или поне да съдружаватъ това задомяване. Слѣдъ като видятъ, че всичкитъ тия срѣдства отиватъ напразно, родителитъ тогава само трѣбва да употребятъ властѣта си. Но пакъ, въ никой случай, тая властъ не трѣбва да бѣде произволна.

Младитъ не сж нѣкое преимущество нито пѣкъ търговска стока, щото да можемъ да ги замѣняваме и прекупуваме съ пари и други подобни. Достигнали въ едно съвършеннолѣтне, тѣ сж призовани сами да станѣтъ управители на домочаднето; закона, който ги брои за членове на гражданството, ги покровителствува противъ насилванитя и злоупотребленитя на родителската властъ и имъ позволява да са задомяватъ и противъ волята на непреклоннитъ родители.

Неманьето на почетно и високо положение, когато моралнитъ качества сѣществуватъ, не е достатъчна причина да са противимъ при задомяването на двоица, които са обичатъ и които си приличатъ. Богатитъ родители, които отричатъ дѣщеря си на единъ бѣденъ но почетенъ момѣкъ, за да я дадѣтъ на другъ по-богатъ, правятъ едно голѣмо злоупотребление, което всекога са послѣдва отъ много злощастия; защото чувствата на любовта и влечението, които жената има къмъ мѣжжата който ѝ отричатъ, не ще са замѣтитъ никога; тя всекога за това ще мисли, и тая мисль ще ѝ донесе печаленъ животъ. Родителитъ всекога трѣбва да иматъ предъ очитъ си хубавия примѣръ на Темистокла. Двоица млади са представихъ да искатъ рѣката на дѣщеря му, една богатъ, другия бѣденъ; учения мѣжжъ, слѣдъ като испиталъ наклонността на младата си дѣщеря, каза слѣдующитъ умни думи: «Предпочитамъ човѣкъ безъ богатство, отъ колкото богатство безъ човѣкъ.»

Родителитъ тоже трѣбва да си наумяватъ и слѣдующия примѣръ на единъ търговецъ отъ Марселия. Двоица млади въ едно и сѣщо време поискахъ дѣщеря му, една богатъ и благороденъ, другия бѣденъ и излѣзълъ изъ срѣдната класа на народа, но здравъ физически и нравственно. Дѣщеря му обичаше послѣдния. Бащата слѣдователно отказа на богатия, като му исказа голѣмата си жалостъ която чувствува за дѣто не може да има за зетъ едно лице като него; този баща исплѣни длъжността си като предпочете щастieto на дѣщеря

си съ единъ бѣденъ човѣкъ, отъ злощастieto ѝ съ единъ богатъ.

Ако властѣта на родителитъ при задомяването на младитъ показва нѣколко добрини, тя притежава тоже и неудобства, които обществениитъ закони искатъ да унищожатъ и заличатъ; между това, пакъ остава нѣщо вързъ което трѣбва да поразмислимъ по-здѣло, защото то причинява голѣми злощастия на младитъ. Родителитъ, ще ни кажѣтъ нѣкои си, не оправятъ наклоннитѣ на дѣцата си, освѣнъ къмъ доброто положение, честта и благополучieto. Но тѣзи които ще ни кажѣтъ това, да ли са не лѣжѣтъ? богатството всекога може ли да донесе щастieto, или, съ други думи, щастieto може ли да са купува съ пари?

Какво мислите за онѣзи родители, които на всекой часъ порѣчватъ на дѣщеря си да нема твърдѣ тѣсно сношение съ този или онзи човѣкъ, да избѣгва неговитъ разговори, неговитъ думи и неговото лице; които не преставатъ да ѝ повтарятъ, че една дѣвоика трѣбва всекога да занемарява и да бѣде далечъ отъ онова което са върши въ свѣта, и пр. и пр. Съ какво име да назовемъ онѣзи родители които са противятъ на онова което дѣщеря имъ трѣбва да учи, които са противятъ и неискатъ дѣщеря имъ да познава естествениитъ закони и различнитъ характери на хората, и които единъ день дожджатъ и ѝ казватъ: щерко; ти трѣбва да са задомишъ съ единой-си господинъ, Младата дѣвоика, зачудена, дори изумена отъ това внезапно рѣшение на родителитъ си, свожда очи и проси нѣколко дни за да си помисли. Но тѣ ѝ отговарятъ че това е за нейна полза и трѣбва да са свѣрши по-скоро и че, споредъ направенитъ условия, тя вече принадлежи на казания господинъ. На другия день, брачната свѣщъ са запалва, и младата дѣвоика са завежда, като жертва, на брачното лѣгло.... Мѣжжа иска да тури въ дѣйствиетѣ правата си; тя са противи.... както и да е мѣжжа сполуча; побѣдата е негова, а тя пролива горѣщи и горчиви сълзи и прекарва живота си въ черни дни. Знаете ли що ще да произлѣзе отъ това? Това е лесно да са узнае.

Подобни родители за да покажатъ че това което вършѣтъ за дѣщеритъ си, като имъ недаватъ да иматъ сношение съ всекого, е добрѣ, казватъ, че подобно сношение би ги развратило; а въ сѣщото време си предполагатъ че естество гн научава на всичко онова което са крие отъ тѣхъ. Попитайте една задомена жена, да ли, слѣдъ като са задоми, естество ще я научи и ще ѝ изеви нѣщо? Тя ще ви отговори отрицателно; и слѣдъ малко, тя пакъ ще ви каже че, попричина че не е познавала човѣка, много горчиви сълзи е пролѣла и много бѣди е претеглила, които можаше да избѣгне ако позкаваше испърво положението на мѣжжа си.

На всекадѣ въ обществото, женитъ са оплакватъ отъ невѣжеството въ което сж били преди задомяването си. Тѣ безпристрастно казватъ на родителитъ си, че много лошо сж постѣпили като сж пзоставили при отхранването имъ най-неизбѣжнитъ нѣща; като сж имъ скривали нѣща, отъ които е зависяло тѣхното щастие. Тия жени иматъ право;

но ще приемат ли друг единъ планъ за отхранване, когато достигнатъ възраст и тѣхнитъ дѣщери? Разумѣва се че нѣ; тѣ ще да продължаватъ да правятъ сѣщото което е правено и на тѣхъ, и ако имъ кажешъ че си противоречатъ на думитъ и че сами готвятъ злощастieto на дѣщеритъ си, тѣ ще ти отговорятъ: *естеството ще доплати всичко*. Безумна мисль!

Всѣкой възраст донася едно преобразование на мислитъ и наклонноститъ на едно лице и го прави да си представява задомяването подъ различни видове. — Младостта не намѣрва освѣтъ щастие като притежава снова което обича; по-здрѣлия възраст иска задомяването да забавлява честолубивитъ му замисли; завистливата и интересната старостъ, сърдцето на които е затворено за нѣжнитъ чувства на любовта, никакъ не са грижи и никакъ не зема подъ внимание симпатитъ които съществуватъ между двоица млади; тя не са занимава освѣтъ съ добросъстоянието и материалното положение и не са спира освѣтъ на богатството. Така щото, ако оставимъ старостта да са располага както ще съ задомяването, тя не ще да задомява младитъ, освѣтъ за пари, освѣтъ за богатства. Да са за претява на богатия момъкъ задомяването съ бѣдна дѣвојка, или на богата дѣвојка задомяването съ бѣденъ момъкъ, значи да са занамарява щастieto и доброта въ този случай.

Властта на родителитъ си има мѣстото само когато доде часа на распадната любовна страсть, и то ако тая страсть би прозвела злощастенъ животъ; напротивъ, тѣ трѣбва да са трудятъ да я облагородятъ ако тя обрѣча благополученъ животъ.

Ако не постѣпятъ така, родителитъ двойно грѣшжтъ: първо защото избѣгватъ щастieto на чадата си, и второ, защото, рано или късно, лицето, задомено съ лице което не обича, са предава въ обятията на онзи или на онѣзи когото или която е нѣкога обичалъ или обичала, и така са пораждатъ прелюбодѣйствия и безредия въ обществото; така само задомяването става едно продължително наказание за младитъ, единъ изворъ на развратство и скандали.

Като привождатъ горното отъ единъ френски авторъ, ний не искаме да пропустнемъ добрия случай, който ни са представя, за да забѣлжимъ и нѣколко думи отъ себе които, мислимъ, си иматъ мѣстото при днешното положение на женидбата въ повечето мѣста по нашенекъ.

Доста ясно сж показани горѣ лѣшавнитъ които произлизатъ отъ несамоволното задомяване, отъ оженване безъ обичъ. Тоя недостатъкъ съществува, много или малко, у всѣкой народъ; той съществува твърдѣ много у нашия. И дѣйствително, женидбата у насъ, можемъ да кажемъ, е една трагикомедия, послѣдното дѣйствие на която е пълно съ злощастия, сълзи, печаленъ и оканянъ животъ. Безъ да е чувала нѣкога името му, безъ да го е срѣщала нѣкадѣ и да е размѣнила поне двѣ думи, безъ да го има на сърдце и безъ да ѝ са угажда, много пѣти младата българска дѣвојка, споредъ волята на родите-

литъ си, е принудена, ще не ще, да подаде ръката си на непознатия момъкъ. — Той е хубавецъ, той е гиздавъ, има си и богатство, има и почетъ между хората, казва майката на срамежливата въ този случай дѣщери, безъ да ѝ обади обаче да ли този младъ момъкъ, освѣтъ богатството и честта, притежава и сѣрдце за нея, да ли този вострастенъ момъкъ притежава и прави конто да са съгласятъ съ нейнитъ. Това сѣщото става и въ дома на момъка, но само у богатитъ, дѣто родителската власть е голѣма, а не и у бѣднитъ, конто въ този случай живѣятъ по-човѣчески.

За да дадемъ по-голѣма вѣрностъ на думитъ си, че властта на родителитъ при задомяването на младитъ е голѣма, ние бихме привели много примѣри. Ще са задоволимъ обаче само съ единъ. Не преди много време, случайно са срѣцнахъ съ единъ младъ момъкъ забѣгналъ отъ јдного си мѣсто Н . . . не за друго, освѣтъ защото родителитъ му не го оставяли да са сгоди за дѣвојката съ която са любилъ взаимно. Намѣсто нея тѣ му давали друга една богатека дѣщери съ която искали и на сила да го сгодятъ. — Побратиме, отговори той на питането ми защо е оставилъ родителитъ си, срамъ ма е да ти кажж причината мойтѣ родители сж безумни азъ не щж са върнж никога на мѣстото дѣто съмъ изгубилъ щастieto на цѣлия си животъ!

И НЕМА ДНЕСЪ ДУША СВЕТА!

Въ свѣта, у който ний живѣемъ,
Напусто би търсилъ съсъ трудъ,
Характеръ, чисти, неоскверненъ,
Нарѣчи щжтъ та всѣчки людъ.

И людъ за всѣчки, людъ съмъ ази
Че правда, честность, искренность
Съмъ трѣгнжлъ въ хората, изъ назѣ,
Да търсѣхъ съ точность и вѣрность.

Отъ първи случай са не ползвахъ
Не хванжхъ вѣра, че въ свѣта
Са всѣчко върши все за полза;
А търсѣхъ пакъ душа света.

Но ейма пакъ, о, пакъ въ измама;
Не билъ, не билъ той човѣкъ
Отрова внесе въ мойта рана
На мѣсто чакания лѣкъ.

Душа света? О Боже мили!
Злодѣй, крѣвникъ, измѣнникъ цѣлъ
О видѣхъ го, познахъ че въ жили
Свой носилъ нѣкълъ възврѣлъ

Така! Така навредѣ горчиви
Горчиви истини въ свѣта,
Са учимъ ний додѣ сми живи.
« И нема днесъ душа света. »

ВЖТРѢШНИ НОВИНИ.

Цариградъ, 11 Майя, 1875.

Ний дадохми дума да са повърнемъ върху събрането, което стана на Фенеръ по-минжлия петъкъ отъ нѣколцина наши сънародници, живѣжщи въ Цариградъ. Читателитъ ни горѣ-долу сж разбрали цѣлата на това събрание отъ минжлия ни брой. Отъ слѣдующитъ съоб-

щения обаче тѣ ще разбержтъ по-добрѣ за това събрание. Ний ги обнародваме така, както ни сж съобщиха на печатни листове (?) придружени съ едно писмо отъ председателя на това събрание. Да ли съобщенитъ сж точни или нѣ и какво мислимъ ний върху тѣхъ, това ще кажемъ въ идущия си брой.

Цариградъ, 8 Майя, 1875.

Господине,

За да не ставатъ разни претѣлжвания по събрането, което стана на 2 Майя 1875 въ метоха при българската църква, имамъ честъ, по рѣшение на събрането, да ви приключа тука едно изложение по това събрание, както и препишъ отъ прошенияго до Негово Блаженство Екзарха, съ молба да ги обнародвате въ най-ближния брой на почитаемия ви вѣстникъ.

Съ почитанье

Дръ Г. Вжлковичъ.

ИЗЛОЖЕНИЕ, рѣшено и одобрено отъ събрането, станжло въ метоха при Българската църква на Фенеръ.

По предварително взаимно споразумѣване мнозина отъ Българетѣ, живущи или пребивающи въ Цариградъ, като зеха предъ видъ всеизвѣстното днешне положение на Екзархията, рѣшиха са да са събератъ на едно въ метоха при българската църква на Фенеръ.

Това събрание стана на 2-й Майя 1875, и въ засѣдането му зеха участие слѣдующитъ лица:

Г. Христо П. Тычищевъ, Д-ръ Вжлковичъ бей, Д-ръ Хрис. Стамболски, Д-ръ Парашкева, Хаджи Ник. Минчолу, Д. Ив. Гешоглу, Хр. Д. Караминковъ, Н. Тычищевъ, Киро Х. Поповъ, Г. Симовъ, Ив. Х. Петровъ, Д. Добровичъ, Петръ Кишиловъ, Д-ръ Пандели, Н. Михайловски, Вжко Ивановъ, Стефанъ Камбуровъ, Марко Д. Балабановъ, Хр. Стояновъ, Ив. Найденовъ, Ив. Павловъ, Ст. Стефановъ, Петаръ Поповичъ.

Събрането са отвори около 5 1/2 часа по турски и всѣкитъ му членове единодушно посочихж и единогласно избраж за председателъ г-на Доктора Вжлковича бей, а за писаръ г-на Ив. Иа юва.

Като зе мѣстото си и благодари вжтрѣтъ на събрането за честта, която му направи, председатели показа постъ цѣлѣта на събрането. Тази цѣлъ е да размишля събрането върху хода на екзархийскитъ работи и върху законнитъ средства, които могатъ да са зематъ за изцѣрѣнието на злото, ако отъ разисканията са докаже че днешния ходъ на екзархийскитъ работи не е добръ.

Преди обаче събрането да постѣпи въ разглеждането на днешния си главенъ предметъ, прие са единодушно, подиръ нѣколко разъяснения, че Българетѣ, живущи или находящи са въ Цариградъ, иматъ право, по длѣжность, като членове на българския народъ, и като чада на Екзархията, не само да размишляватъ въ общи събрания върху хода на екзархийскитъ работи, но еще и чрезъ своитъ размишления и обяснения да просвѣщаватъ общественото българско мнѣние върху тия работи за общенародната полза.

Слѣдъ това са положи главното питанье: хода на екзархийскитъ ни работи добръ ли е или лошъ? Всѣкото събрание са отзова че той не е добръ и че това е извѣстно на всѣчки. За потвърждение на не добрия ходъ на екзархийскитъ работи дадоха са разни обяснения. Събрането обврѣна особенно внимание върху днешния съставъ на екзархийския свѣтъ. Безъ да влѣзе за сега въ разискването на начина, по който са избраха членоветъ на тоя свѣтъ, както стои той днесъ, е незаконно, а, слѣдователно, незаконни сж и дѣянията му. Отъ друга страна събрането забѣлжж че като смѣсенъ свѣтъ, имущъ длѣжность да са занимава и съ църковно-миреки работи, заедно съ синода, той даже и не съществува по причина че, освѣтъ гдѣто настоящето негово съществуване е незаконно, но нема и синодъ по настоящему, съ който да са състави този смѣсенъ свѣтъ. Въ тоя редъ на размишленията си събрането забѣлжж такожде и съвършенното отсѣтствие на синода отъ Екзархията.

Двѣ други питання привлѣкоха внимането на събрането и дадоха поводъ на разни разисквания, които, най-послѣ, додоху до едно и сжщо заключение. Първото отъ тия двѣ питання бѣше питанье за заплатитъ на екзархийскитъ свѣтъници. По причина че самата

Ексархия въ окръжните си писма към епархията, при избирането на ексархийските съветници, не гарантираше тия заплати, като не беше уверена да ли правителството ще ги одобри или не, както и действително относил чрез двъте тезгерета до Ексархията то не одобри тѣзи заплати, събрането намѣри че тѣ въ днешните особено нужди на българския народъ, са зиматъ неправедно и незаконно и са изрази противъ тѣхъ. Второто питанье са отнесли до годишната равностѣтка на Ексархията, на която обнародването са очаква още отъ първия Януария на настоящата година за да види всѣкой Българинъ що са е внесло въ ковчега и гдѣ е отишло.

Така, като са доказа съ горнитѣ дѣла, по които станаха различни разяснения, че днешния ходъ на ексархийските работи не е удовлетворителенъ и има нужда отъ поправление, събрането размисли какво трѣба да стане при едно такова извѣстно положение, и рѣши еднодушно да са съчини едно прошение, до Негово Блаженство Българския Ексархъ г-на Антима, чрезъ което, като са представи благостойно това положение, да го помолитъ за поправлението на злото.

Събрането рѣши такожде да стане и едно изложение за да са даде на българските вѣстници.

Послѣдното рѣшение стана вѣдѣствие на разискванията, които занеха събрането въ началото на заседането, и отъ които са одобри мнѣнието че, за да не ставатъ разни прѣтържования по дѣлата и по цѣлѣта на събрането, потрѣбно е щото духа и сжщността на размисленията му да са обнародватъ. По сжщата причина са рѣши и обнародването на прошениято слѣдъ като са подаде.

Събрането са разиде часа около 9 и 1/2 по турски, като рѣши че членовѣтъ му ще са събератъ пакъ, въ понеделникъ 5-й Май, часа на 4 за да чуятъ прошениято и го подпишатъ.

До Негово Блаженство Българския Ексархъ г. г. Антима.

Ваше Блаженство,

Всеизвѣстно е, че Българската Ексархия, къмъ която сж обрнати погледитъ на цѣлия български народъ и на която Ваше Блаженство сте днесъ началника, е учреждение мило и драго на всичкитѣ Българе.

Но извѣстно е пакъ отъ друга страна и положението, въ което са намѣрва днесъ Българската Ексархия. За никого не е тайна, а най-вече за Ваше Блаженство, че днешния ходъ на ексархийското управление не само не е утѣшителенъ, но още и вредителенъ за най-святитѣ и добръ-разумѣванитѣ интереси на нашата Ексархия.

Долуподписанитѣ жители и пребивающитѣ въ Цариградъ Българе, въздушевлени отъ нѣлно съзнание на длъжността си както къмъ народа си, така и къмъ Ексархията, и побудени отъ искрено и законно желанье да съдѣйствува, по възможности, отъ своя страна, за подобренито на ексархийското положение, събраха си на 2-ри Май 1875 въ мѣстоха при народната ни църква, съ цѣль да размислиме, какъ би могли да изпълнимъ тази си длъжностъ.

Отъ разискванията и разясненията, които станаха, събрането са отзова еднодушно, че отъ съставлениято най-паче на ексархийския Съвѣтъ ексархийскитѣ ни работи намѣсто да пойдатъ на по-добъръ, както всички чакаха, зеха, напротивъ, едно направление, което равнотна сж испадване. Ний мислимъ даже че днешното положение излага ексархийското ни управление на много опасности.

Ваше Блаженство,

Събрането мисли, че сжествуването на ексархийския Съвѣтъ, така както той стои по настоящему, като е една отъ главнитѣ причини на извѣстното лошо състояние на работитѣ, е въ сжщото време и една неоспорима незаконностъ. Безъ да влизамъ за сега въ подробности за това и за начина, по който са избораха членовѣтъ на този Съвѣтъ, ний ще кажемъ че като сжествуването на Съвѣта е така незаконно, то естѣвенно е че и дѣлата му не могатъ да носятъ печатъ на потрѣбната законностъ. Оттегляването отъ ексархийското управление на тѣща, извѣстни всѣмъ по честността си, по родолубието си и по предаността си на Православната Църква, е едно наскърбително събитие, което иде да потвърди горнитѣ ни думи. Ний ще си позволимъ при това да посочимъ на едно твър-

дѣ голѣмо злоупотребувание, което ясно очертава въздушевлението на Съвѣта, който е поставенъ за редъ и за законности. При избирането му ексархийското управление формално заяви въ окръжнитѣ си писма, че поради неодобренито на Правителството, съветницитѣ нема да са плащатъ. При всичко това, ойце и при всеизвѣстното повторително отричанье на Правителството да одобри желанята имъ, тѣ, щомъ са събраха, подъ предѣтелството на Ваше Блаженство, безъ да земжтъ въ внимание формалното обявление на Ваше Блаженство къмъ епархията за безплатното служенье на съветницитѣ, сжщо и повторителното неодобряване на Царското Правителство, както и голѣмитѣ нужди, на които удовлетворението са очаква отъ ексархийското управление, имаха за първа грижа самопроизволно да рѣшатъ сами, че тѣ ще са плащатъ ежемѣсечно отъ ексархийския ковчегъ, нѣщо безпримѣрно въ кое да е общественно управление. Това вопиюще злоупотребувание полѣтна толкозъ доходи назначени главно за общитѣ ни народоцърковни нужди, като общенародно върховно училище, общи домъ, болница и т. под. И онова което дълбоко наскърбява, е, че не са спрѣ злото йоще въ началото си.

Продължението на Съвѣта въ такива условия не само е явна незаконностъ, то е йоще и вредително за най-драгоцѣнитѣ интереси на нашата Ексархия.

Не стига това. Ексархийския Съвѣтъ са нарича и смѣсенъ Съвѣтъ. Причината на това е, че той е длъженъ да заседава за църковно-мирскитѣ работи заедно съ Святия Синодъ състоящъ отъ четирма архиереи, освѣнъ Ексарха, който е предѣтелъ и на едното и на другото тѣла. За зла честь, извѣстно е днесъ на всички, че Синодъ нема, а това като е така, и сжществуването на смѣсенния Съвѣтъ е мнимо и призрачно, защото тамъ, гдѣто за съставлениято на този Съвѣтъ са изискуватъ единадесетъ гласове, днесъ едвамъ са събиратъ петъ съ гласа на Ексарха. Не ли е явна тази неправилностъ и не ли ни води къмъ пропасть?

Безъ да продължаваме повече, ний искамъ прошка отъ Ваше Блаженство да заблѣжимъ йоще и законното безпокойствие, което преобладава днесъ въ духовѣтъ, по причина на необнародването до сега на годишната ексархийска равностѣтка, която са чака йоще отъ началото на тая година. Тая равностѣтка като е съвѣтъ независима отъ частнитѣ смѣтки на епархията, ний не виждаме причинитѣ, поради които тѣмъ са обнародва до сега, за да са знае, что е внесено и кадѣ е отишло внесено, нѣщо, което дава поводъ на толкова справедливи и разнообразни смѣнѣния и охладава горещата ревностъ на народа въ изпълнение на длъжноститѣ му къмъ църковното ни управление.

Тѣй, беззаконното днесъ сжществуване на Ексархийския Съвѣтъ, беззаконнитѣ му дѣния, неманье на Синодъ, неманье на смѣсенъ Съвѣтъ, нередовностъ въ финансовото управление и върху все това съвършенното небрежение за поправление на нашия този вървѣжъ на ексархийскитѣ работи, представяватъ едно зрѣлище, което не дава надѣжди за поправление на сжществуещото зло.

Ний считаме за длъжностъ да привлечемъ синовно внимането на Ваше Блаженство върху това неогодно положение на Ексархията, и да Ви помолимъ всепокорно да принесете бързото изцѣление, като Ви напомнимъ особено, че сждбата на сжпо-добитото ни църковно учреждение, тѣй и честта на благочестивия Българския народъ сж повѣрени въ рѣцѣтъ на Ваше Блаженство, като два безцѣнни залога, за които Вий единъ сте отговорни предъ Бога и предъ свѣта.

По случай на празника на нашитѣ кръстители и просветители с. е. Кирила и Методия, днесъ Н. Блаженство нашия Ексархъ г-нъ Антимъ отелужи божественната литургия въ народния ни храмъ на Фенеръ. Съслужители на Н. Блаж. бѣхъ: бившия пиротски владика г. Партений и бившия врачанский г. Аверкий. Подиръ водоосвещението, което стана въ черковния дворъ, Н. Блаж. придруженъ отъ реченитѣ владичи и отъ много народъ, влѣзе въ училището дѣто са по-

срѣщна съ пѣсни отъ ученицитѣ. Тукъ учителя г-нъ Павловъ каза едно сгодно съ обстоятелството словце. Слѣдъ всичко това навалицата трѣгна къмъ долината Силхтаръ, дѣто са дадоха двѣ угощения въ честь на празника: едното отъ Читалището, а другото отъ клона на Благодѣтелното Братство на Кумъ-Каня.

— Избирането на новъ скопский владика станало. Многогласието спечелило сегашния владичий намѣстникъ въ тая епархия, г-нъ Кирилъ Бѣлоградичский, а слѣдъ него г-нъ Климентъ Браницкий, епископъ на русенския владика.

— Миналата седмица *Источно Времѣ*, а тая и *Напрѣдѣкъ* вѣстятъ че са испратила Висока заповѣдъ до валнитѣ на солунския и битолския вилаети за да извършѣтъ иستیямитѣ въ струмичката, полянската и дебърската епархии, за които Ексархията била дала такриръ. Най-послѣ невѣроятното става възможно. Съ едно писмо изъ Солунъ, отъ 6 май, ни вѣстятъ, че иستیямитѣ захванали въ полянската епархия.

— Миналата срѣда Нег. Блаженство Ексарха ходи да посѣти Садразамина, а въ четвъртъкъ Харджието. И съ двамата министри Н. Блаженство са разговарялъ за народо-черковнитѣ ни работи. Споредъ както ни увѣряватъ, Савфетъ паша казалъ на Ексарха че органическия уставъ на Ексархията ни на-скоро щѣлъ да са потвърди отъ Ц. Правителство.

— Вчера, сжбота, австро-маджарския посланикъ при В. Порта, контъ Зиши, ходи на посѣщение на нашия Ексархъ въ ексархийския домъ.

Едно окръжно везирско писмо, отправено на-скоро до главнитѣ управители на областитѣ, заповѣда на всички чиновници да бдѣтъ строго за изпълняването на закона относително до неподвижнитѣ имоти, които чуждитѣ подданици ступанисватъ по разни мѣста въ Държавата. Споредъ тоя законъ, всичкитѣ сждби що са отнасятъ до неподвижнитѣ имоти, даже ако са поеватъ помежду двама чужденци, ще са сждѣтъ за напрѣдъ отъ османскитѣ сждилища, безъ намѣсата на мѣстнитѣ консули.

— Рауфъ паша, новия министъръ на мореплаването, пристигна миналата седмица въ Цариградъ. Щомъ излѣзаль изъ нарахода, Рауфъ паша отишълъ на царския сарай за да отдаде благодаренията си на Султана. Слѣдъ това новия министъръ посѣтилъ и Великия Везиръ.

— Стефанъ Каратеодориди ефенди, досегашенъ секретаринъ на турското посолство въ Берлинъ, са наименова представителъ на В. Порта въ Белгия.

— Миналата сжбота руския посланикъ генералъ Игнатиевъ, са прие на особна ауденция отъ Султана.

— Али паша, бившия мюесарифинъ въ Дебъръ, са наименовалъ за такжвъ въ Призрѣнъ.

— Споредъ мѣстнитѣ вѣстници, работата на Подгорица са гледа като свършена вече. Двамина отъ осжденитѣ на смъртъ обѣсели, а шестина испратили за Цариградъ дѣто ще претеглѣтъ на-казането си.

— Една денеша отъ Иерусалимъ вѣстѣва, че архимандритъ Иеротей, божегробски намѣстникъ въ Смирна, са избралъ за Иерусалимски Патриархъ.

— Персийското правителство опредѣлило нѣкого-си хаджи Мехмедъ ефенди за да разгледва търговскитѣ работи на персийскитѣ подданици, които отиватъ и дохождатъ въ Шуменъ.

— Единъ новъ турски вѣстникъ ще захване да са издава въ Цариградъ подъ названиее *Вакът* (Време).

— Писалището на печата спрѣ за единъ мѣсецъ грѣцкия вѣстникъ *Траки*, защото обнародвалъ едно писмо противъ икуменическия патриархъ.

— Грѣцкитѣ банкери, които бѣха отишли въ Пловдивъ, споредъ както явихми въ миналия си брой, са завърнаха въ града ни. Въ пътуването си, отъ дѣто заминали, тѣ оставили богати подарѣци на еднороднитѣ си общини, училища и учеолюбиви заведения.

— Споредъ русекитѣ вѣстници, руския царъ благоволилъ да награди слѣдующитѣ наши сънародници: съ ордена св. Анна, 2й класъ, г-нъ Найденовъ Герговъ, руски вице-консулъ въ Пловдивъ; съ ордена св. Станиславъ, тоже 2й класъ, г-нъ Василъ Караконовски, лѣкаръ на русекото посолство въ Цариградъ.

— Русекия владика, г-нъ Григорий, за когото бѣхми вѣстили че отишълъ въ Тулча, преминилия петѣкъ са завърналъ въ Русе, придруженъ отъ г-на Симеона, шумненския владика, който ще са побави нѣколко деня въ тоя градъ.

— Прочитамъ въ *Дунавъ*: «Познато е че всѣка година твърдѣ много Българи отиватъ за градинарство въ Влахо-Молдавия и въ чужди мѣста. Тая година като имъ дойде времето, споменѣтитѣ Българи градинари пакъ захванахъ да отиватъ на купове. За забѣлѣжаване е, че до сега повечето отъ тѣхъ сѣ отивали въ Влахо-Молдавия, а тая година сѣ отишли тамъ твърдѣ малко, а повечето отиватъ за Русия и Австрия. Причината на това сѣ притѣснителнитѣ по-стѣпки, които показва Княжеското правителство къмъ такива гости, които сѣ подложени на разни даждия.»

— Прочитамъ въ *Фаръ дю Босфоръ*: «Една важна кавга избухнула на послѣднѣо време въ Кюстендилъ помежду Българитѣ и Евреитѣ. Едно дѣте, Българче са изгубило; Евреитѣ били подозрѣни че сѣ го скрили за да го пожъртвуватъ на своитѣ религиозни обряди. Тѣ били прочее предметъ на постоянни угнетения отъ страна на българското население. Най-подиръ, Евреитѣ изгубили търпѣние и една важна борба са захванала помежду двѣтѣ страни. Началството на мѣстото сполучило не съ голѣма мѣнотия, да постанови благочинието и да опредѣли една комисия за да издири сѣщността на работата.» Ний не знаемъ що да кажемъ за тая жаловита вѣстъ, като преди всичко са съмнѣвами въ истинността ѝ. Извора като е мѣтенъ, какво да кажемъ за водата?

— На великия петѣкъ станали нѣкон скарвания между Грѣцитѣ и Евреитѣ въ Арта. Виновицитѣ на тия кавги били Евреитѣ, които са поругали съ обрядитѣ на християнската вѣра. Като за-

прѣли нѣкои отъ Евреитѣ, тѣ исповѣдали вината си предъ властѣта. Въ това сбиване мнозина сѣ ранили и отъ двѣтѣ стѣрни.

— Пишатъ отъ Русе: «Безопасността на пѣтицата и публичната тишина са утвърдяватъ повече и повече въ тая областъ; благодарение на енергията и просвѣтенитѣ грижи на валията ни Мехмедъ-Асимъ паша. Нѣ едно удвояване на усилията и на строгостѣта, отъ стѣрна на мѣстнитѣ власти, е нужно за да са обуздаятъ въ предѣлитѣ на длъжността Черкезитѣ, които заплащатъ толкова злѣ великодушното гостоприемство, което намѣриха на туреката земя.»

— Стърбекия князь Миланъ, който щѣлъ да отиде въ Алексинацъ за да прегледа линията на желѣзницата, на връщане щѣлъ да мине по-край предѣлитѣ при Нишъ. По тоя случай, казва *Дунавъ*, нѣколко военни отдѣления, съ една музика, са испратили на турекитѣ предѣли за да поздравятъ княза Милана. Княза щѣлъ да посѣти и Зайчеръ, който са намира при предѣлитѣ на Адлийското окръжие.

ВЪЖКАШНИ НОВИНИ.

Изборитѣ въ Румѣжия сѣ вече свършили и, както са вижда, побѣдата щѣла да бѣде пакъ отъ стѣрната на правителството. Напротивъ онова явление, което са съгледва въ Грѣция, тука вѣе вѣтара на консерватиститѣ. Така, избранитѣ отъ повечето мѣста депутати сѣ отъ консервативна партия. Споредъ единъ отъвѣденъ вѣстникъ, причината на това било защото правителството на сила предлагало своитѣ кандидати и противъ противницитѣ си употребявало сили и байонети. При изборитѣ въ Букурещъ произлезли дору и сбивания между гражданитѣ и правителственитѣ четѣ. Отъ послѣднитѣ сѣ падижи ранени и убити нѣколко души. Всичко това ни увѣрява че румѣжкия народъ не лѣжи на ружи и триандафели и че на неговата шия тѣжи не твърдѣ лекъ яремъ поне сега.

— Единъ румѣжски вѣстникъ, като описва неправдитѣ на румѣжското правителство, ето какъ са отзовава срѣщу княза Карла: «Дѣ си князь Карло! Излѣзъ на яве, защото наближи 10-й Майя, деня, въ когото стѣжи крака ти на Румѣжскитѣ предѣли; нѣ пазѣ са добрѣ.»

Като говори за днешното положение на нѣкои отъ държавнитѣ работи въ Сърбия, *Видовъ-данъ* казва: «Отъ 1868 до 1872 година Сърбия е стояла все на една точка безъ да са поклати. Ако бѣ владала нѣкоя по-трезвена политика, то би могло да са постигнѣтъ нѣкои добри резултати. Когато мѣстото на симпатията са струва на антипатията, тогава Сърбия е осѣдена да не покаже никакви успѣхи на полето на своята мисия. Който знае нашата най-нова история, той ще ни разбира.»

На друго мѣсто сѣщия вѣстникъ говори: «Сърбия е държава на настоящето и държава на бѣдѣжността. Като държава на настоящето, тя трѣбува да държи политика реална, суха, конкретна. . . . Като държава на бѣдѣж-

ността, тя преди всичко не трѣбва да компромитирова своето настояще.»

Русекия императоръ пристигнѣлъ въ Берлинъ йоще минжлата недѣля. На желѣзницата го посрѣщили царя Вилхелмъ, принцетѣ, великия Херцогъ Мекленбургски, маршалитѣ Молтке и Мантайфелъ, множество генерали, дворяни и депутация отъ полка, на който прусекия царъ е главатаръ. Двата монархи сѣ поздравили много сърдечно. Александъръ е била облѣченъ въ пруска, а Вилхелмъ въ руска униформа. Когато стигнѣли въ столицата, Берлинъ, която била покрита съ знамена на всѣкъдѣ, народа ги поздравилъ съ въодушевление. Въ царския дворъ царцата, съпруга на Вилхелма, поздравила русекия императоръ; отъ тамъ и двамата царѣ отишли въ русекото посолство. За забѣлѣжаване е, казватъ нѣкои вѣстници, че Бисмаркъ не билъ въ реда на посрѣщачитѣ. Преди да свършимъ, ний ще кажемъ, че този състанѣкъ на двамата императори причинява въ политическия свѣтъ голѣмо вълнение на духоветѣ.

Съобразно съ рѣшението на послѣдното събрание на Ориенталиститѣ (тѣзи които са занимаватъ съ изучаването на Истокъ) въ Лондонъ, идущето събрание ще стане въ С. Петербургъ на 1876, и ще са отвори на 19 Августа.

Съставния комитетъ, избранъ въ за-сѣдането въ Лондонъ, и упълномощенъ по висока заповѣдъ, чрезъ посредството на министра на народното просвѣщение, са съставя отъ г. г. тайния съвѣтникъ Б. Григориевъ, всегдатенъ професоръ на Историята на Истокъ въ Санкт-Петербургския университетъ, отъ съвѣтника Паткановъ, всегдатенъ професоръ на Арменската Литература въ сѣщия университетъ, отъ съвѣтника на Държавата Кхволсонъ, Сириецъ и Халдеецъ, професоръ на Еврейската литература въ сѣщия университетъ, и отъ дворския съвѣтникъ Кюхнъ, чиновникъ за частни послания при главния управителъ на русекия Туркестанъ.

Комисията наименува предѣдатель найстария отъ членовѣтѣ си, г-на Григориева, когото и задлѣжи за всичкитѣ дописки въ името на комитета.

Освѣнъ собствено-наименуванитѣ Ориенталисти, т. е. ученитѣ кои сѣ са придали особено на езицитѣ и на литературитѣ на Истокъ, комитета счита за своя длъжностъ да покани за да взематъ участие въ дѣлата на конгреса и всичкитѣ лица, които сѣ изучили Истокъ подъ единъ какъвъ и да е видъ. Като такива сѣ: Русекитѣ моряци, които са издирили крайбрѣжията на Азия, офицерекитѣ чиновници които сѣ снели планове, войнишкитѣ и граждански чиновници, които сѣ служили въ азиатекитѣ владения и са събирали статистически, етнографически и други познания; пѣтицитѣ, които сѣ преминали Азия, търговцитѣ които иматъ сношения съ народитѣ на Истокъ, са считатъ като сѣщи членове отъ бѣдѣжния конгресъ на Ориенталиститѣ и са поканватъ да зематъ участие.

Бѣдѣжитѣ распоряждания, направени отъ стѣрна на съставния комитетъ, ще са обнародватъ на време и въ мѣсто.

Листа ни беше вече турен под печатъ, когато ни са съобщили отъ Екзархията за обнародване следжизия протестъ, изпратенъ до нея отъ Тулча, по поводъ на събрането отъ 2 Майя:

До Негово Блаженство г. г. Антима, Екзарха Българскаго, нпр. нпр.

Ваше Блаженство!

Съ чувство отъ голѣма скърбъ и съ удивление прочетохме въ вѣстниците извѣстията за събрането, което държали нѣкои Българи на 2 Майя въ метоха при българската черкова.

Това събрание като зема за цѣль направлението на екзархийскитѣ работи, то си приписва характеръ, който не може да има и който не мисли да му дава никой.

Таквизи събрания въ народния метохъ, безъ позволение на сѣществующето черковно началство и безъ пълномощие отъ народа могатъ да правятъ само хора, които незначитатъ ни началство, ни народъ, ни сѣществующъ законъ.

Като непознаваме друго народно представителство по народочерковнитѣ работи и като не можемъ да приемемъ постѣпката на съставителитѣ на събрането за постѣпка отъ мудростъ, благочиние и законъ, ний протестуваме съ всичкитѣ си сили ерѣщо това събрание и строго осждаме всичко онова, което са изработи въ таквози беззаконно съборище.

Ний сме били и ще бъдемъ вѣрни на Екзархията. Ний и тозъ пѣтъ бързаеме да ѝ подложимъ смиренно своята синовна любовъ и послушностъ и да ѝ обѣявимъ, че освѣнъ събранията въ нея и съ нейно позволение, всѣко друго събрание е за насъ едно голѣмо беззаконие, каквито и да бждатъ причинитѣ, които сѣ го извикали.

Редъ и законъ искаме ний, а не заявления отъ произволъ, каприции и частни цѣли. Екзархията и работитѣ ѝ не сѣ достойнство на една шепца цариградски Българи за да са позволява на тѣзи хора да си играятъ съ тѣхъ и да ги искатъ по вкуса и угодата си.

Екзархийскитѣ работи сѣ общенародни и само общенародно събрание може да имъ дава направлението и характера.

Таквози като е нашето мнѣние за произволнитѣ и противоекзархийски дѣйствия на извѣстна малочисленна партия съ давно извѣстни стремления, ний умоляваме Ваше Блаженство да земете това мнѣние подъ забѣлѣжка и да обнародвате незабавно настоящия нашъ протестъ за знанье на всѣкого.

Тулча, 6 Майя, 1875.

Епархийския Съвѣтъ

Браницкѣй епископъ Климентъ
Икономъ Енчо Димитровъ
Сакилари П. Русн Стояновъ
Сакилари Х. Дионисий
Стефанаки Теодоровъ
Х. Велико Стефановъ
Генчо Марковъ
Димитри Х. Петровъ

РАЗНИ РАБОТИ.

Неприятелитѣ на косата. — Има нѣкои и други мѣста въ нашенско, дѣто болеститѣ на косата са намѣрватъ твърдѣ на често; така въ такива мѣста твърдѣ на рѣдко са вижда чо-

вѣтъ, който да пази косата си за дълго време.

Ний нема да издирваме причинитѣ, които произвождатъ падането на косното ни растеніе. При това има една причина за която не можемъ ни най-малко да са сумнѣваме, тя е: непостоянството на климата и влажността на въздуха. Но освѣнъ тая обща причина, има и други, които съдѣйствуватъ твърдѣ силно за разпространяването на болестта *къмъ* помежду насъ.

Тѣзи частни причини сѣ немарението, което показватъ човѣцитѣ изобщо къмъ вардиането на косата си. Навика да си миемъ главата нѣколко пѣти на мѣсеца, при всичко че е твърдѣ голѣма чистотия, има сѣщо жаловити сѣтнини, защото космитѣ отслабватъ постепенно подъ влияніето на влгата, която остава при всичко това що употребяватъ за отмахването ѝ.

Но не е само това. Длѣжни сме да приложимъ че не отдаватъ йоще достаточна важностъ на чистотата на гребенитѣ и на четки-тѣ, съ които си служатъ всѣкидневно за потребитѣ на главата. А не трѣбува да забравямы и това, че тѣзи предназначения сѣ необходими. И дѣйствително, немаренето което са държи наспротивъ вардението имъ, е причината дѣто са разпрѣсва прилѣпчивостта на многобройнитѣ болести, що нападатъ косматата кожа.

Отъ много години на самъ ученитѣ са разгледали, съ помощта на микроскопа, твърдината на главата ни и са потвърдили едно извѣрдно число растителни и животни *паразити*, които живѣятъ, умножаватъ са и са развиватъ въ нашитѣ косми.

На тѣзи невидими сѣщества трѣбва да отдаваме всички болести отъ които страда тѣзи части на тѣлото ни. Тѣзи безчислени *паразити* иматъ своитѣ наклонности и своитѣ частни начини на живѣяне. Има нѣкои отъ тѣхъ, които са вгнѣздятъ на върха на косата, други къмъ ерѣдата, нѣкои си връзъ кожата, нѣкои си пакъ чакъ въ корена на косата и пр. Тѣзи животинки са хранятъ съ веществата що служатъ за развиването и за спазването на косата ни и извършватъ голѣми опустошения всѣкое едно въ своето частно жилище.

Жената е по-изложена на коснитѣ болести, отъ колкото мъжа. Отвратителната мода на шиньона и употреблението на лѣжливитѣ коси сѣ причината дѣто падатъ отъ рано най-необходимото украшение за хубостта на женския полъ, и служатъ въ сѣщото време за разпространяването на прилѣпчивитѣ болести въ организма.

И наистина, за да приготвятъ плетеницитѣ изначени за допълняне на косата на живитѣ изобщо употребяватъ космитѣ на умрѣлитѣ. Така, както е ясно за да го разберемъ, лошия навикъ на модата служи не само за разпространяването на болеститѣ що сѣ имали мъртвитѣ, на които са отрязали косата за да я придадѣтъ на търговията; но йоще тя съдѣйствува твърдѣ силно да внесе въ косата на онѣзи, които я носятъ, едно значително число микроскопически *паразити*, които са развѣждатъ съ ужасна бързина.

Ако бѣхми пошекали да нечислямы всичкитѣ неудобства, които произлизатъ отъ употреблението на лѣжливитѣ коси, то ний не щѣхми да свѣршимъ никога. Ний ще са ограничимъ прѣнее да покажемъ слѣдующитѣ предназначения. Тѣ са касаятъ за предваряне-то на ранното падане на косата, и да са оградимъ отъ прилѣпчивостта на болестнитѣ семена що са намиратъ въ лѣжливитѣ коси разпрѣснати въ търговията.

Не трѣбва да употребяваме лойни или мазни вещества, ако тѣ не съдържатъ нѣкое си вѣншно тѣло.

Така, всѣка помада или всѣко масло отредено за да са употребява за главата, трѣбва да бжде напоено съ кинкина (кѣнакѣна), съ сѣра (кѣкюртъ), съ камфоръ (кѣфире), съ феноическа кислота, съ катранъ, или съ нѣкое друго подобно вещество.

За онѣзи, които употребяватъ лѣжливитѣ коси, нуждно е да ги потопяватъ три пѣти на недѣлята и въ продължение на пѣтъ минути, въ слѣдующето растеніе:

Единъ грамъ (близо една третя частъ отъ драма) феноическа кислота растопена въ сто драма вода.

Съ това приготвяне са петрѣбватъ на вѣрно всички злотворни сѣмена, които са намиратъ въ коситѣ, що употребяваме всѣкидневно.

Источно Време казва, че една жена въ островъ Критъ родила едно умрѣло дѣте и слѣдъ него едно извѣрдно животно. Това чудовище имало половинъ лакътъ длѣжина, шестъ крака, една едра и топчаста глава; то тежало около двѣ оки. Майката умрѣла незабавно слѣдъ това страшно раждане. Чудовището държѣли два часа живо и после го изгорили. — И *Дунавъ* казва, че въ селото Бресть, Никополско окръжие, една жена родила едно момче съ едно голѣмо око между двѣтѣ вѣжди, съ двѣ уши, като на заекъ, и съ четири жѣби. Както майката, така и дѣтето умрѣли слѣдъ три дни.

Подписания свявамъ на всички читалища, женски дружества и други частни лица, до които сѣмъ испратилъ особито обаждане за книгата **ЛОВЦИТѢ НА РАСТЕНИЯТА**, че тя скоро ще излѣзе отъ печатъ. За това молихъ речениитѣ заведения и приятели да ми испратѣтъ часъ по-напрѣдъ имената на спомощниците, колкото сѣ могли да записѣтъ, споредъ условията на обаждането, за да могатъ да са вмѣстѣтъ въ края на книгата имената имъ.

Цариградъ, 10 Майя, 1875.

П. П. Карапетровъ.

Книгата **САМЪ СИ ПОМОГНИ!** даде са вече да са печата и наскоро ще излѣзе на свѣтъ. Като обаждамъ това на приятели, до които беше испратена покана на подписѣжъ, азъ ги молихъ да ми допратѣтъ до книжарницѣтъ на г. г. Хр. Г. Дановъ и С-іе забѣлѣжжъ за колкото бы имало у тѣхъ зарѣчано отъ тѣхъ книгѣ каквото да са забѣлѣжатъ на края имената на зарѣчницѣтъ.

Пловдивъ, 1875, Апр. 26.

І. Груевъ.

Настоятелството за бѣднитѣ училища благодарни на различни лица, които по поканване отъ *Тулчанското Читалище* благоизволихъ да подарѣтъ 120 нови буквари.

Сѣщо благодарни и на Самоковското читалище за внесената му помощъ пѣтъ Т. Лири.

При това количество пѣтъ Т. Л. като са притурятъ отъ напредъ обнародванитѣ помощи петдесетъ и пѣтъ Т. Л., всичкитѣ помощи до днѣсъ ставатъ Т. Лири шестдесетъ.

По тоя случай Настоятелството подканя Читалищата и Женскитѣ Дружества, както и частнитѣ лица, които общаха помощѣтъ си, да благоизволятъ по-скоро да ѣхъ внесѣтъ, за да са не затруднява въ изпълняването на задълженията си.

Цариградъ, 30 Априлия, 1875.

Настоятелството на бѣднитѣ училища.